

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוו"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוו"ן רבי חיים פינטו זיע"א

שבת
וראש השנה

א' תשרי
תשפ"א

1043

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 6:05 | 6:20 | 6:13 | 6:25

מוצאי שבת 7:16 | 7:17 | 7:17 | 7:17

רבינו תם 7:56 | 7:53 | 7:54 | 7:56

משכיל לדוד

סתומת פי המקטרגים בר"ה

שהיא באר מים חיים שייכת לעם ישראל, וכל רצונם ושאיפתם להעמיק ולחפור בה כדי לדלות מתוכה מים חיים. ובעוד שבאר התורה שייכת לעם ישראל, הרי שכל תענוגות העולם שייכים לאבימלך ולשאר אומות העולם, אם כן שילכו הם ויתעסקו בהבלי העולם הזה, ויניחו לעם ישראל לנפשם להגות בתורה מבלי מפריע.

ולכן נסמך הכתוב "ויטע אשל" - ראשי תיבות אכילה, שיחה [זו תפילה, כמאמר הכתוב (בראשית כד, סג) "ויצא יצחק לשוח בשדה"], ולימוד. כלומר, אף על פי שהגויים מנסים לקטרג עלינו, הרי שאנו מבקשים מה' שיפקח עינינו לראות כיצד בני ישראל עוסקים באכילת לחמה של תורה, כדכתיב (משלי ט, ה) "לכו לחמו בלחמי", וכמו כן משקיעים עצמם בתפילה ובלמוד התורה, ולפיכך ראויים הם שהקב"ה יסתום את פי המקטרגים וידון את בניו האהובים לחיים טובים ולשלום.

וכעניין זה אומרים אנו בתפילת העמידה של ימי הדין (ברכת ובכן תן פחדך) "שידענו ה' אלוקינו שהשלטון לפניך", כלומר, השטן של אומות העולם העומד לפניך, תפוס אותו ותמנע את קטרוגו, ועל ידי כך תתגלה מלכותך, ושעם ישראל קיימו את חלקם בברית וממליכים אותך עליהם בתורה, תפילה, וגמילות חסדים, ואילו הגויים לא עמדו בברית אלא הפרו אותה מתוך כך שהפריעו לעם ישראל להיות עבדי ה', ואם כן אין להם פתח לקטרג על עם ישראל אם הם בעצמם לא קיימו את חלקם בברית. וכל הטובות שהגויים בכל זאת עושים לנו, הרי זה רק כדי לבלבל את עם ישראל ולגרום להם להיות נמשכים אחריהם ואחר הבלי העולם הזה, וזאת בכדי שיוכלו אחר כך לטעון עליהם שהזניחו את התורה ששכרה לעולם הבא, וביקשו ליטול חלק במנעמי העולם הזה, ולכן אינם ראויים שהקב"ה יחוס וירחם עליהם בדין.

בשעה שמזכירים אנו את פרשת הברית שבין אברהם לאבימלך אנו מעוררים את חובתם של הגויים שביטלו את חלקם בברית וחיפשו בכל דרך לבטל אותנו מחפירת באר התורה ומקיום האש"ל, ובמקום שיצליחו לקטרג עלינו, אנו מעוררים את קטרוגם לפני ה'.

ואם בכל זאת מצליחים הגויים לקטרג עלינו ביום א' של ראש השנה, הרי שאנו סותמים פיהם על ידי קריאת הפרשיות של הברית בין אברהם לאבימלך ועקידת יצחק, להורות שלא אנו האשמים אלא הם שגרמו לנו לחלישות בעבודת ה', ולכן מבקשים שהקב"ה יזכור לנו חסדי האבות וזכותם תגן עלינו עד סוף כל הדורות.

כך עם ישראל יוצא זכאי בדין מלפני ה', ולמרות כל הצרות והייסורים שבאו עלינו במשך כל הדורות, עם ישראל עדיין חי וקיים ונצח ישראל לא ישקר.

התורה מספרת בפרשת וירא, שאברהם אבינו ואבימלך כרתו ברית ביניהם לאות ולעד כי אברהם אבינו חפר את הבאר, וכדכתיב (בראשית כא, לב) "ויכרתו ברית בבאר שבע ויקם אבימלך ופיכל שר צבאו וישבו אל ארץ פלישתים", ומביא על כך רש"י את המדרש (בר"ר נד, ה) שהיו רועי אבימלך רבים על הבאר ואומרים אנחנו חפרנוה, אמרו ביניהם כל מי שיתראה על הבאר ויעלו המים לקראתו, שלו היא - ועלו לקראת אברהם.

ויש להבין עניין זה, וכי על דבר חפירת הבאר אברהם אבינו היה צריך לכרות ברית עם אבימלך, הרי אבימלך היה גוי, ואם כן מה ראה אברהם לכרות עמו ברית על דבר חפירת הבאר.

ועוד יש להבין את סמיכות הפסוק שאחריו (פס' לג) - "ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם ה' אל עולם", מה קשר נטיעת האשל לברית שאברהם אבינו כרת עם אבימלך, ומדוע לא נטע את האשל קודם לכן אלא רק לאחר שכרת את הברית עם אבימלך. כמו כן יש לבאר מפני מה נקראת פרשה זו של כריתת הברית בין אברהם אבינו לאבימלך בראש השנה.

ונראה לבאר, כי כל הברית שאברהם אבינו כרת עם אבימלך היתה רק אחיזת עיניים, היות ואברהם אבינו ידע שאבימלך זורעו לא יעמדו בברית, כי אין אמונה בגויים. ומפני מה בכל זאת רצה אברהם לכרות ברית עם אבימלך רק למראית עין, כדי לבלום את הקטרוג של שרי אומות העולם על בני ישראל בראש השנה. אומות העולם באים לפני ה' ואומרים לו שהם מחפשים בכל דרך לעזור לעם ישראל ולסייע להם, אלא שבני ישראל מצדם אינם מנצלים את השפע שהגויים נותנים להם לעבודת ה'.

עוד אומרים הגויים שהם מתפללים חמש תפילות ביום, ואילו בני ישראל גם בחיוב שלושת התפילות אינם עומדים, ואם כן אינם ראויים שהקב"ה יישא וימחל לעוונותיהם ויכתוב אותם לחיים ולשלום בראש השנה. הגויים מבקשים בכל מאודם לעורר קטרוג על עם ישראל שאינם עומדים בתנאי התורה ומצוותיה, ובפרט מבקשים להגביר קטרוגם בראש השנה כדי למנוע מה' לזכות את עם ישראל בדין.

ולכן אנו קוראים בראש השנה פרשה זו של הברית שכרתו אברהם אבינו ואבימלך על דבר הבאר, כדי להזכיר לקב"ה שאברהם אבינו כרת ברית עם גוי כדי לכבוש לנו את הדרך בעמלה של תורה, שיש לחפור בעומקה של תורה כדי לרוות ממנה מים, כי התורה משולה לבאר מים חיים.

כריתת הברית בין אברהם לאבימלך היתה בבחינת הברית שבין יעקב לעשו שחילקו ביניהם את שני העולמות, כאשר עשו קיבל את העולם הזה על כל תענוגיו, ואילו יעקב אבינו קיבל את העולם הבא. וכשכרת אברהם אבינו ברית עם אבימלך הוא רצה לרמוז לו שהעולם הזה שייך לאבימלך, אבל הבאר שייכת לו, והיינו, התורה

הילולא דצדיקיא

א - רבי יעקב דוד וילאוובסקי
הרדב"ז מסלוצק

ב - רבי משה כהן
מח"ס 'זכות משה'

ג - רבי אפרים הכהן
זקן המקובלים בירושלים

ד - רבי אברהם דנציג
בעל ה'חיי אדם'

ה - רבי ברוך שלום הלוי אשלג
מח"ס 'ברכת שלום'

ו - רבי אריה ליב
'הסבא משפולי'

ז - זבולון בן יעקב אבינו ע"ה

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: mld@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר
הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

אם כננים אם כעבדים

בכל יהודי, ביאר רבי חנוך קרלנשטיין זצ"ל ('עצות לזכות' עמ' נה) יש שתי דרגות: יש היהודי הרגיל הנקרא 'עבד' והוא מבקש 'עינינו לך תלויות', אבל יש דרגה מיוחדת המתווספת ע"י לימוד התורה, שהעוסק בתורה הוא נקרא 'בן'. וכמו שאומרים: השיבנו אבינו לתורתך וקרבתנו מלכנו לעבודתך. ביחס לעבודה אנו עבדים, אך ביחס לתורה אנו בנים, וממילא עומדים אנו ומבקשים: הן זכות התורה בידינו וא"כ 'רחמנו כרחם אב על בנים'.

מעשה שהיה שפעם אחת נתלש כפתור מבגדו של החתם סופר זיע"א, וביקש מבתו שתתפור את הכפתור במעיל. כאשר החזירה הבת את הבגד לאביה, כשהכפתור תפור ומחובר היטב, הביט החתם סופר בבגד אנה ואנה, ותיכף התחייך ואמר לבתו, דומני כי לא את תפרת עבורי את הכפתור, כי אם המשרתת היא שעשתה את המלאכה...

ואכן הודתה הבת כי אכן המשרתת היא זו שתפרה, והתנצלה על כך שמרוב עיסוקיה לא רצתה לעכב הדבר ונעזרה במשרתת. אך - שאלה הבת - מנין לך אבא, שלא אני תפרתי את הכפתור? פתח האב את הבגד בפניה, והראה לה שלצד הבגד לא הרחק ממקום הכפתור נוצר עוד קרע קטן... את אותו קרע קטנטן-הסביר החתם סופר בחכמה לבתו, לא ביקשתין לתקן, סמכתי על תבונתך, שבודאי תבני מעצמך דבר מתוך דבר ובגשתך לתפירת הכפתור תמצאי גם את הקרע הזה שבבגד, ואף הוא יתוקן ביחד עם הכפתור.

כי אמנם, מדרך הבת כשרואה קרע בבגדו של אביה, הרי היא נחפזת מיד לתקנו כפתור ופרח! אך משהבחנת משהבחנתי באותו הקרע שעדיין לא תוקן, הבנתי שכנראה גם תיקון הכפתור לא נעשה כי אם על ידי המשרתת, אשר היא עושה רק את מה שמצוים אותה בלבד!...

זהו אפוא ההבדל העצום שבין העבד לבן, העבד מוכרח ועומד ועושה רק מה שמצוים עליו בפה מלא, אבל לא יוסיף מאומה מעצמו יותר ממה שפקדו עליו. לא כן הבן הנאמן ואהוב לאביו, הרי הוא מוסיף תמיד לעשות גם בדבר שלא נצטווה בו, כי ברוב אהבתו לאביו ישכיל תמיד להתבונן מה רצון אביו, גם בדבר שלא נצטווה בו. נמצא אפוא שהדרך לזכות להיות נידונים כבנים, ולרחמנות השי"ת עלינו כרחם אב על בנים. היא להיות אף אנו בעבודתנו לפניו יתברך כבחינת בן לפני אביו, לעשות כל דבר באהבה וברצון, ולא בכפייה כעבד המוכרח ועומד לצאת ידי חובתו, ותו לא מידי...

אוי לנו מיום הדין

"כבוד הרב, פנה אליו יהודי מניו יורק, כאשר ערכתי קבלת קהל במקום; באתי להיפרד ממך, כיון שאיני יודע אם אראה אותך שוב".

"מדוע אתה מדבר באופן זה?" שאלתי אותו בפליאה עצומה.

והיהודי השיב שהמחלה האיזומה נתגלתה בגופו והרופאים משערים שנתרתו לו לחיות רק כמה שבועות או חודשים, אך לא מעבר לכך.

לשמע הבשורה הקשה ניסיתי לחזק אותו באמונתו שעליו לקוות לישועת ה' ואל יתייאש מן הרחמים. אך היהודי טען שהוא חש שקיצו קרב, וביקש שאתפלל עליו לפני בורא העולם שינהג עימו ברחמים ובסלחנות, ולא יזכור לו את כל חטאיו הרבים ואת מעשיו הרעים שעשה במשך חייו.

תוך כדי דבריו הכואבים פרץ היהודי החולה בבכי והחל להתוודות על עוונותיו, באומרו - "אוי לי ואבוי לפני, איזו בושה מחכה לי בעולם העליון!"

כאשר שמעתי את דבריו האחרונים - נדהמתי. הרי כך ממש אמר הגאון מוילנא זצוק"ל טרם מותו, שהגהינום בעולם העליון הוא הבושה שתשיג את האדם ביום הדין, ואותו יהודי זכה לכוון בוידויו לדברי הגאון מוילנא.

"אמור לי", פניתי ליהודי "מדוע לא התעוררת לחשוב על בושה זו כבר לפני שנים רבות, עוד לפני שהתפשטה בגופך המחלה הנוראה?"

אך ליהודי לא הייתה כל תשובה לשאלתי.

אין ספק שבכל אותן שנים בהן היהודי חטא - הוא היה שבו ביצרו הרע, ורק לקראת יום המוות - עיניו נפקחו לראות ולהבחין באמת

הצרופה, ואז הוא התעורר לערוך חשבון נפש עם עצמו. כשהכיר בגודל חטאיו ובעוונותיו המרובים נתמלא לבו יראה ופחד מיום הדין הקרב ובא, והוא דאג מה יהיה על נשמתו וכיצד יעמוד בבושה שתהיה מנת חלקו בעולם העליון.

***

באחת השנים, בפתחו של חודש אלול, חודש הרחמים והסליחות בא לפני יהודי צעיר ובפיו שאלה: "כבוד הרב, הנה חודש אלול הגיע, ושוב אנו עומדים בימים המסוגלים לתשובה, לסליחה ולכפרה. רציתי לשאול לדעת הרב - מה עלי לתקן בחודש זה? על מה עלי לשוב בתשובה?"

השבתי לצעיר היהודי: "ספר לי מה הם מעשיך מבוקר ועד ערב, ואני אומר לך מה עליך לתקן".

היהודי נבך מתשובתי הישירה, ואמר: "אני מתבייש לומר לכבוד הרב מהם מעשיי. שהרי לא כל מעשיי טובים וישרים".

"אם כך" השבתי לו "יודע אתה היטב מהם מעשיך הרעים שעליהם עליך לשוב בתשובה. ומדוע אתה שואל אותי מה עליך לתקן לקראת יום הדין?"

לדאבון הלב ישנם אנשים רבים שלוקים בעבירות רבות, וסבורים בטעות שהם בסדר ואין להם על מה לחזור בתשובה, וכך עיונותיהם נצברים לחובתם משנה לשנה ויעמדו להם לרועץ לאחר שנותיהם בעולם הזה ר"ל.

אולם יהודי זה, מצבו הרוחני טוב, משום שהוא מוכן להודות בטעותו. הוא מכיר במעשיו הטובים, אך באותה מידה הוא מודע למעשיו הרעים ומעוניין לשוב עליהם בתשובה. בעזרת ה' יתברך תשובתו תעלה בידו והוא יזכה לשוב על חטאיו, ואלו יתכפרו לו ויהפכו מחובות לזכויות.

במה מפטירין

יום א' דראש השנה: מפטירין ב' **"ויהי איש אחד"** (שמואל א'; א, ב) מענין חנה הנביאה שהיתה עקרה וה' פקד אותה ונתן לה בן, שהוא מענין הקריאה בתורה על שרה אמנו שהיתה עקרה וה' פקד אותה ונתן לה בן. ואמרו חז"ל ששרה וחנה נפקדו בראש השנה.

יום ב' דראש השנה: מפטירין ב' **"כה אמר ה' מצא חן"** (ירמיה לא) בו הנביא מתנבא על עם ישראל שה' ירחם עליהם ויזכרם לטובה, והוא מענין ראש השנה שבו תוקעים בשופר ומבקשים רחמים וזיכרון טוב מלפניו.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

נתעורר הרכילות מחדש

אם ראובן גינה את שמעון בפני שנים, ועבר אחד מהן על איסור רכילות וגילה את הדבר לשמעון, אף על פי כן יזהר השני שלא לגלות דבר זה לשמעון, וכל שכן אם הוא מטעים את הדבר יותר, ויש בזה איסור, ובדבריו הוא מחזיק יותר השנאה שבלבו על ראובן, שיתקבל אצלו יותר, כשישמע מפי שנים, משאם היה שומע רק מפי אחד. וגם פעמים שיבואו גם כן למריבה על ידי זה השני, שנתעורר הרכילות מחדש.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

זכרון תרועה בר"ה שחל בשבת

הגמרא בראש השנה (כט, ב) אומרת - כתוב אחד אומר "זכרון תרועה" (ויקרא כג, כד), וכתוב אחד אומר "יום תרועה יהיה לכם" (במדבר כט, א). ומתוצת הגמרא - כאן בשבת כאן בחול. כלומר, כיוון שבשבת לא תוקעים בשופר, אין הוא נקרא "יום תרועה" אלא רק "זכרון תרועה". והקשה בספר 'בית אהרון', הרי גם בחג הסוכות אסור ליטול ד' מינים כשחל בשבת, ובכל זאת לא מצינו שבשבת של חג הסוכות ישנה זכירה מיוחדת על העדר נטילת לולב בשבת, ומדוע בראש השנה צריכים להזכיר אף בשבת את זכר תקיעת השופר.

ועוד קשה, בתרגום יונתן בן עוזיאל (במדבר כט, א) כתוב שטעם תקיעת השופר בראש השנה הוא משום שעל ידי תקיעת השופר השטן מתבלבל ובורח וכך אינו מצליח לקטר על עם ישראל. ולכאורה קשה, הרי גם כשראש השנה חל בשבת יש דין ומשפט לעם ישראל, ואם כן אם לא נתקע בשופר בראש השנה שחל בשבת, מה יגרום לשטן להתבלבל ולנוס על נפשו, וכיצד ימנע קטרוגו.

ונראה להסביר, זה הטעם שאף על פי שאסור לתקוע בשופר בראש השנה שחל בשבת, מכל מקום עושים זיכרון תרועה, היות ודי בזיכרון התרועה כדי שהשטן יתבלבל ויברח מבלי יכולת לקטר על עם ישראל העומדים במשפט לפני ה'. ועומקם של דברים, הקב"ה מצרף מחשבה טובה למעשה, וכיון שוודאי הוא שאם הקב"ה היה מצווה עלינו לתקוע בשופר בשבת היינו חפצים לקיים את רצונו, כעת שהקב"ה ציווה עלינו להימנע מתקיעת שופר בשבת, אלא רק לעורר את זיכרון התרועה, הרי שהמחשבה הזו של זיכרון תרועה מצטרפת למעשה תקיעת השופר, ונחשב לנו כאילו תקענו שופר בפועל, ודי בכוח המחשבה זו להבריא את השטן לבל ישטין עלינו, כי כבר אמרו חז"ל (קידושין מ, א) "מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה".

הדברים הם ממש מבהילים, אם על ידי זכירה בלבד של מצות תרועה בשבת, בכוח הזכירה הזאת לפעול ולהבריא את השטן, אם כן כאשר האדם מקיים את מצות תקיעת שופר בפועל ובמעשה, על אחת כמה וכמה שיש בכוח מצווה זו לפעול על האדם להתעלות בעבודת ה'.

ונראה לבאר בטעם הדבר, שבת היא מלשון תשובה, ואם כן בכוח הקדושה שבכל שבת ושבת לנקות את האדם מן הזוהמה שדבקה בו, ולעזור לו לשוב בתשובה שלימה לפני קונו. ואם בשבת של ראש השנה בכוח הזכירה של התרועה לפעול כנגד השטן, הרי שכל שבת ושבת שהאדם פונה מעסקיו ועוסק רק ב'תרועה', כלומר - תורה ע', היא התורה שנדרשת בע' פנים, על אחת כמה וכמה שבכוח העיסוק בתורה בשבת יכול לפעול להבריא את השטן ממנו, ויתעלה ויתקדש לפני ה' יתברך.

וזהו יסוד עצום שאנו לומדים מזכירת התרועה בשבת שבכוחה לפעול לסילוק השטן, וקל וחומר שלימוד התורה בעצמה במשך כל שבת משבתות השנה, שבכוחה לפעול לטובה על האדם ולקרבו לפני ה' יתברך. ומדוע אנו מחכים רק להזדמנות החלה אחת לכמה שנים שאז ראש השנה חל בשבת, כדי לראות עד כמה מחשבה של זיכרון תרועה בשבת מועילה כנגד השטן, בשעה שיש בידנו את היכולת לנצל את קדושת לימוד התורה של כל שבת ושבת כדי להתקדש ולהתגדל בתורה, ולהתנתק מן היצר הרע המפריע לאדם מלחשוב מחשבות טובות בלימוד התורה וקיום המצוות שהם העיקר.

מעניני דיומא

"כי חק לישראל הוא משפט לא-להי יעקב"

הנה, מעיר הרה"ק בעל ה'תפארת שלמה'; חוק - מצוה שאין לה טעם והסבר. משפט - מצוה שטעמה גלוי.

ובזה יבואר הפסוק "תקעו בחדש שופר כי חוק לישראל הוא" - שהרי אנו בני ישראל אין אנו יודעים טעמה ועומק סודה של תקיעות שופר, שהיא בחינת חוק, אבל לגבי הקב"ה מצוה זו היא בחינת "משפט לאלקי יעקב" כי לפניו ידוע טעם הדבר, והנסתרות לה' אלו קינו.

"תקעו בחדש שופר"

מסופר על סגורן של ישראל, הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זיע"א, שבשעת עמדו על הבימה קודם תקיעת שופר הרים את ראשו אל עבר עזרת הנשים ופנה ואמר:

"נשים צדקניות, כח רב יש לדמעוטיכם, על כן אנא שטפו את השופר אשר בידי בדמעוטיכן, בכדי שאוכל לתקוע בו כראוי וכיאות".

"שירבו זכויותינו"

איזו בקשה היא זו? אם רוצים אנו שירבו זכויותינו, עלינו לקיים עוד מצוות ועוד מעשים טובים!

משיב הגרא"ז מרגליות, הכוונה היא שמבקשים אנו שנזכה לעשות תשובה מאהבה, שעליה אמרו חז"ל "זדונות נעשות לו כזכויות", וכך ירבו זכויותינו.

כך גם הוא מבאר את בקשתנו - "אבינו מלכנו כתבנו בספר זכויות".

וגם כאן קשה: אם אין בידינו זכויות, איך יכתבנו הקב"ה בספר זכויות? ואם יש בידינו זכויות, אז הבקשה מיותרת?

התשובה: הבקשה היא שנזכה לעשות תשובה מאהבה ואז יכתבו גם עוונותינו בספר זכויות.

שלושה ספרים נפתחים

ידוע שצדיקים ורשעים נכתבים לאלתר; אלו לחיים ואלו למוות, והבינוניים ממתנינים עד יום הכיפורים. והשאלה היא מדוע אפוא בינוניים ממתנינים להם עד יום הכיפורים?

בספר 'דברי שאול' מפרש על פי היסוד בדיני בית דין, שאם ראו הדיינים לפסוק לחובה מצוה להלין את הדין, אך זה רק כשאין הדין ברור לחיוב, אבל כשהדין ברור אסור להלין משום עינוי הדין.

נמצא אפוא כי ברשעים גמורים שברור הדין לחובה, ובצדיקים גמורים שברור הדין לטובה, אסור להלין את הדין ולכן הם נכתבים ונחתמים לאלתר; אלו לחיים ואלו למיתה, אבל הבינוניים שאין דינם ברור, אצלם מצוה להלין את הדין, ולכן הם עדיין לא נחתמים אלא ממתנינים עד יום הכיפורים.

אף פעם לא זקן. לעמל יולד - הוא עמל והוא עובד כדי לעשות את רצון הקב"ה. אם הוא עוסק במסחר, צריך שיהיה משאו ומתנו באמונה, ואם הוא עוסק בכל עבודה אחרת, צריך שלא ירמה את המעסיק, ושהמעסיק לא ירמה את הפועל. והעוסק בחקלאות, שיקיים גם מצוות התלויות בארץ. והעיקר שנדע, שלא זה עיקר המטרה של החיים, ויקבע עיתים לתורה, וייתן תודה להשם על בריאותו, ועל ממונו שנתן לו. ואח"כ ממשיך האדם לחיות בשיבה טובה, ואחרי לכתו מן העולם הזה, אוכל האדם את פרי מעשיו.

העשיר הנ"ל בעל הוילה, ידע היטב שקודם כל עובדים ועובדים ואחרי זה הוא מתחיל לאכול ולהנות מפרי מעשיו. אלא שהוא החליף וטעה טעות קטנה, שהוא חשב לקבל את העולם הבא בעולם הזה. דבר כזה אין. העולם הזה כולו הכנה לעולם הבא, והוא קיבל את כל שכרו בעולם הזה. ומי הוא באמת הנקרא מאושר בעולם הזה? אומרת המשנה בפרקי אבות: "כך היא דרכה של תורה, פת במלח תאכל, ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן, וחיי צער תחיה, ובתורה אתה עמל, אם אתה עושה כן אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא."

ומהו אם כן "אשריך בעולם הזה"?

פגשתי לא מזמן יהודי קרוב לגיל העמידה, אבא שעושה בר מצוה לבנו. לשעבר היה הוא תלמיד אצלי בישיבה, וכיום הוא עובד כמכונאי. בתחילה עבד עם יהלומים, ואח"כ אמר שעם מכונאות הוא מצליח יותר. הוא אדם ישר מאד, עובד קשה מאד ובקושי מספיק ללמוד כשעה שעתים ביום.

שאלתי אותו, האם יש לך זיכרונות מהימים שהיית בישיבה? והשיב לי שאלו היו השנים היפות ביותר בחייו. התחלתי להזכיר לו את התקופה ההיא, שהייתה תקופה קשה, המנה של האוכל היתה פרוסת נקניק דקה כמו פיסת נייר, והיו נאבקים על כך, ולפעמים גם זה לא היה, ובקושי היה אוכל, והחדרים היו צריפים דולפים בחורף, כמה סבל אז בצפיפות עצומה (רק לאחר מכן בנו חדרים) - ואיך אתה אומר לי שאלו היו השנים הכי יפות?

והשיב לי: **אני מחשיב את השנים ההן ששמעתי את השיעורים, והתפללתי בישיבה, ואמרנו 'שמע קולנו' ו'אבינו מלכנו', והתפללנו ביום הכיפורים בישיבה. לא היו לי שנים יותר מאושרות מהשנים האלה! זהו 'אשריך בעולם הזה'.**

באחד הימים פנה אלי אדם אחד שהיה זקוק לסכום כסף עבור דבר מצוה, היות והוא שמע שהאדם הזה יש לו ממון רב, האם אסכים להצטרף אליו לפנות לאדם העשיר הזה בבקשה שייטול חלק בדבר המצוה. וכך נכנסנו אליו והצגנו את בקשתנו.

נענה העשיר והחל מספר לנו: "הכסף שאני הרווחתי, הכל ביושר (אכן כך הוא היה, אדם ישר). מגיל שתים עשרה הפכתי להיות עצמאי". הוא עזב את ביתו (ברוסיה) ועזב את הוריו, והחל לעבוד בעשר אצבעותיו, בתחילה כפועל בנין ואח"כ הגיע לצבא הבריטי וזכה במכרז ובנה להם אוהלים והתעשר מכך עושר רב. עד שהחל לעסוק בנדל"ן, קונה ומוכר, וכל יום היה מרוויח סכומים אגדיים.

וכך הוא אמר: "אף אחד לא עזר לי, אף אני לא חייב לעזור לאף אחד! עכשיו אני לא צריך לעבוד. כסף לא חסר לי, בית שקט יש לי, שתלתי הרבה עצי נוי סביב, עכשיו אני אוכל את מה שהכנתי לעצמי! מה שעבדתי ועמלתי - עכשיו אני אוכל את הפירות, וכך אני חושב לגמור את החיים, ואם כן, באופן עקרוני אינני מוכן לתרום לאחרים מכספיי!"

אמרנו לו שהרי זו מצוה, והזדמנות לומר תודה להקב"ה, אך הוא אמר שאינו מאמין בכלום. עם אדם כזה אין מה לעשות, אך את הגורל שהוא לקח לעצמו וחרץ את משפטו, כנראה ששמעו זאת בבי"ד של מעלה. שהרי איך אדם יכול לאכול כל כך הרבה רכוש? וכי כמה שנים יחיה? וכך כעבור זמן קצר חלה העשיר והתחיל 'לאכול' את כל הרכוש שצבר...

יום אחד, סיפרה לי אשתו: **"היום מכרתי בית בן שלש קומות בתל אביב בשביל להשיג את הטיפולים הכי יקרים שישננו, בשביל לקנות מזון יקר", וכך הוא אכל את כל רכושו במהירות הבזק, ולאחר כשנתיים שלש נפטר מן העולם. והנה כך קיים האדם הזה את התכנית שתכנן לעצמו, ואכל את כל רכושו.**

אדם לעמל יולד. האדם הזה חשב שהעולם הבא מתחיל בשעה שהאדם יוצא לפנסיה, אז הוא מתחיל לקבל את העמל שהוא עמל בחיים, ואין יותר חיים ר"ל. אוי, איזו טעות חמורה הוא טעה! "אדם לעמל יולד" - כשהוא צעיר, וכשהוא מבוגר, ואפילו כשהוא בן שמונים, הוא

התרוממות הרוח ניכרת על פני כל בימי הדין ימי ראש השנה. השופר מעורר הלבבות בבחינת 'ערו ישינים משנתכם', והכל עוסקים באיסוף זכויות וסניגורים שיעמדו לצידם בכס המשפט. אך דבר פלא הוא שבתורה הקדושה לא נזכר ש'ראש השנה' הוא יום המשפט ויום הדין לכל באי עולם. ומדוע?

לשאלה זו נדרש בעל ה'כלי יקר', והוא מסביר כי הטעם לכך הוא כדי שלא ילך אדם בשרירות ליבו בכל ימות השנה וירגיל עצמו בעבירה ויחשוב בליבו שלקראת יום הדין ישנה את דרכו ויחזור בתשובה, אלא צריך אדם לדמות בעצמו בכל יום ויום שהקב"ה יושב על כסאו למשפט ודן את בראיו, וכל ימיו עליו לראות את עצמו תלוי בין טוב לרע - ונמצא אפוא שכל ימיו הם בתשובה.

הגה"צ רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל, היה מעורר על כך שבמשך כל ימות השנה, אלו שלא עושים חשבון הנפש, שקועים ולא יודעים מהו טוב ומהו רע. חושבים ש'טוב' זה עוד כסף ועוד כסף, עוד קריירה ועוד קריירה, עוד שלטון ועוד שלטון, עוד תענוג ועוד תענוג, עוד הנאה ועוד הנאה.

והיה רבי יעקב זצ"ל זועק מנהמת לבו "וכי זה טוב?! האם זה טוב אפילו בשביל חיי העולם הזה? האם חיים כאלה נותנים לאדם חיים טובים? והו הנקרא 'טוב מדומה'! זה עובר כהרף עין! זה נראה שזה טוב, ואחרי רגע הוא נעלם כלא היה. 'טוב' הוא מה שנאמר: "ואני קרבת אלוקים לי טוב". זהו הטוב האמיתי.

והיה מספר מעשה שאירע עמו: היה אדם שהיה לו 'טוב' בעולם הזה. הוא היה עשיר גדול מאד, ומשהגיע לגיל שישים החליט להשתקע ברמת השרון. בנה לעצמו וילה מפוארת - בימים ההם לא היו מצויים וילות כאלה מפוארות ברמת השרון, בית אחד של ארבע קומות, עם כל הלוקסוס. אדם בריא היה, יוצא כל בוקר למשך כשעה שעתים לדוג דגים בים התיכון, והיה נהנה מזה, יחד עם חברים. צולה את הדגים ונהנה מאכילתם של דגים טריים.

בית המדרש פני דוד ירושלים

הודעה משמחת!!!

כ"כ מו"ר רבי דוד חנניה פינטו שליט"א יחדש את קבלת הקהל בפניני דוד ברח' בית וגן

כ"כ נפתח בקרוב שיעור שבועי לנשים

הוספנו שיעורים בכל שעות היום בעברית ובצרפתית ובדף היומי